

Aan

Staatssecretaris

nota

Verzenden Kamerbrief Onderwegpas geen onderdeel
Sociaal Klimaatplan

TER BESLISSING

Datum

18 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/283516

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Beslistermijn

24-11-2025

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Het kabinet heeft besloten om de Onderwegpas uit het Sociaal Klimaatplan (SKP) te halen omdat er voor het doorlopen van een staatssteunmelding onvoldoende tijd beschikbaar is en het resultaat onzeker is. Het gevolg hiervan is dat de gereserveerde middelen uit het Social Climate Fund (SCF) en het Klimaatfonds (KF) weer vrijvallen en een door de Tweede Kamer aangenomen motie niet wordt uitgevoerd. Met deze Kamerbrief wordt de Tweede Kamer over dit besluit geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de verzending van de brief aan de Tweede Kamer

Kernpunten

- In september bleek binnen het Nationaal OV-Beraad (NOVB) onvoldoende steun voor een reisproduct voor minima dat geldig is bij alle vervoerders. Naar aanleiding van de motie van de leden Bikker en Van Hijum¹ is daarop gewerkt aan een andere vormgeving van de Onderwegpas waarbij gestart wordt met een reisproduct dat alleen geldig is bij NS, maar met de intentie om ook andere vervoerders aan te laten sluiten op een later moment.
- De Europese Commissie (EC) heeft over de vormgeving van de Onderwegpas zorgen geuit over mogelijke (onrechtmatige) staatssteun en gemeld dat een staatssteunmelding gedaan moest worden. Dit heeft vanwege de benodigde doorlooptijd en onzekerheid geleid tot het besluit om de Onderwegpas uit het SKP te halen.
- Dit betekent dat er geen uitvoering wordt gegeven aan de motie van de leden Bikker en Van Hijum die de regering verzoekt zich in te zetten om de geoormerkte middelen uit het Klimaatfonds en de middelen uit het Social Climate Fund, bestemd voor de Onderwegpas, als eerste in te zetten voor de doorontwikkeling en implementatie van een kortingsproduct voor reizen van jongeren en minima met de NS.
- Het besluit betekent dat de voor de Onderwegpas beschikbare middelen uit het SCF weer vrijvallen.

¹ Motie 36800-58 d.d. 18 september 2025, motie van de leden Bikker en Van Hijum over de geoormerkte middelen uit het Klimaatfonds en het Social Climate Fund als eerste in te zetten voor een kortingsproduct voor reizen van jongeren en minima met NS.

Krachtenveld

Dit besluit betekent dat er op dit moment geen landelijk reisproduct voor minima beschikbaar komt en dat er geen SCF-middelen aan de betaalbaarheid van het OV worden besteed.

Deze reactie is ambtelijk afgestemd met SZW.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

In april besloot kabinet om de Onderwegpas op te nemen in het Nederlandse SKP en deze maatregel voor €152,50 mln te financieren vanuit het SCF en voor €157,50 mln uit het KF.

Binnen het NOVB is door alle partijen gewerkt aan dit landelijk geldige reisproduct voor minima. In september bleek tijdens het Bestuurlijk Overleg van het NOVB dat er bij de streekvervoerders onvoldoende steun was voor het vormgeven van deze landelijke pas op dat moment en er binnen het NOVB daarom niet verder gewerkt zou worden aan de Onderwegpas. Vanwege de aangenomen motie van de leden Bikker en van Hijum is vervolgens gewerkt aan een andere vormgeving van de Onderwegpas. Hierbij zou worden gestart met een reisproduct dat alleen geldig is bij NS maar met de opzet om andere vervoerders later ook aan te kunnen laten sluiten. De Kamer is hierover op 26 september geïnformeerd.²

In oktober zijn meerdere gesprekken gevoerd met de EC over de verschillende maatregelen waarbij ook besproken is of de Onderwegpas voldoet aan de vereisten van het SCF. De EC heeft op 23 oktober gemeld dat er een staatssteuntoets moest worden doorlopen voor de vormgeving van de Onderwegpas en dat daarvoor een melding gedaan zou moeten worden. Dit proces neemt meerdere maanden in beslag en de uitkomst ervan is onzeker. Doordat het SKP, met daarin ook de maatregelen van andere departementen, als geheel goedgekeurd of afgekeurd wordt en voor de uitvoering van de andere maatregelen indiening op korte termijn vereist is, is door het kabinet besloten om de Onderwegpas uit het SKP te halen.

Dit besluit houdt in dat de gereserveerde middelen uit het SCF en het KF weer vrijvallen. Een deel van deze SCF-middelen worden toegekend aan het publiek energiefonds.³ Over de verdere wijzigingen van het SKP zal het ministerie van SZW de Kamer informeren. De gezamenlijk inzet met de minister van KGG is dat – in lijn met het Meerjarenprogramma Klimaatfonds – de geoormerkte middelen voor de Onderwegpas in het KF beschikbaar blijven voor verduurzaming van de mobiliteit. Richting de voorjaarsbesluitvorming kan u besluiten waaraan u de middelen wil toekennen zodat deze met de voorjaarsnota worden overgeboekt naar de IenW-begroting.

Datum

18 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/283516

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1

² Kamerstuk 23645-868.

³ Kamerstuk 29023-599.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	Kamerbrief Onderwegpas geen onderdeel Sociaal Klimaatplan	Reactie op een motie en informatie over de Onderwegpas

Datum
18 november 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/283516

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Dir.Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
1